

Samverkans- överenskommelse 2023-2026

Samverkansöverenskommelse

Vellinge kommun och lokalpolisområde Trelleborg har genom följande samverkansöverenskommelse beslutat att fortsätta arbeta gemensamt med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet kräver att båda parterna arbetar långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat. Samverkansprocessen utgår från att kartlägga återkommande problem, analysera de bidragande faktorerna, identifiera åtgärder och följa upp effekterna.

Fokusområdena, *Trygghet i offentlig miljö* och *Trygga unga* är framtagna utifrån en gemensam lägesbild mellan parterna. Kommun och polis kommer att arbeta utifrån en gemensam åtgärdsplan kopplat till samverkansöverenskommelsens fokusområde.

I samverkansöverenskommelsens bilaga presenteras samverkansprocessen och fokusområdena i sin helhet. I bilagan presenteras även de samverkansforum där respektive organisation kan förvänta sig representation av varandra.

Syfte och mål

Syftet med samverkansöverenskommelsen är att främja, utveckla och fördjupa samarbetet mellan kommun och polis. Detta görs genom att tydliggöra åtaganden aktörerna emellan. Målet är att förebygga att brott sker och upprätthålla tryggheten i Vellinge kommun.

Beslut

Kommunstyrelsen i Vellinge kommun och lokalpolisområdeschef för lokalpolisområde Trelleborg beslutar avseende överenskommelsen. Lägesbild och åtgärdsplan kommer årligen att redovisas i lokala BRÅ, till kommunstyrelsen och till lokalpolisområdeschefen.

Carina Wutzler
Kommunstyrelsens ordförande

Lars-Gunnar Björnqvist
Lokalpolisområdeschef

Samverkansöverenskommelsen gäller under 2023-2026 med årlig uppföljning. Lägesbild och åtgärdsplan ska revideras minst vart annat år vid behov. Denna samverkansöverenskommelse upprättats i två exemplar, en för respektive aktör.

Fokusområden för lägesbild 2023-2026

Fokusområdena, *Trygghet i offentlig miljö* och *Trygga unga* är framtagna utifrån en gemensam lägesbild mellan parterna. Lägesbilden är en sammanställning av kartläggningens resultat som baseras på information genom olika samverkansforum, brottstatistik, lokala och nationella trygghetsmätningar och medborgar- och medarbetardialoger.

Trygghet i offentlig miljö

Den offentliga miljön har en direkt påverkan på vår trygghet. Genom att arbeta med att skapa hållbara attraktiva, levande, rena och säkra miljöer inklusive trafiksäkerhet ser vi till att värna om tryggheten i Vellinge kommun. I lägesbilden kan det konstateras att skadegörelse, ordningsstörningar i offentlig miljö och trafikbrott är återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning och medborgardialoger. Medborgare uppger att de upplever problem med buskörning med mopeder och mc, bilar som kör för fort, trafikregler inte respekteras och ungdomsstök där smällare och fyrverkerier förekommer. Teorier så som rutinaktivitetsteorin¹, broken windows² och placemaking/platssamverkan³ ligger till grund för arbetet kring situationell brottspreventionen. Arbetet behöver inkludera fler samverkansaktörer så som exempelvis det lokala näringslivet.

Trygga unga

Barn och unga är vår framtid och det förebyggande arbetet är av stor vikt. Vellinge kommun och polis arbetar gemensamt med social prevention och strävar efter att barn och unga ska ha en utvecklande och trygg uppväxt fri från kriminalitet och missbruk.

Narkotika har blivit mer lättillgänglig för köparna vilket Brås rapport, *Narkotikamarknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare* visar, denna trend ses även i Vellinge kommun. Samverkan kring det drogförebyggande arbetet presenteras i den drogförebyggande planen som antogs 2022.

I lägesbilden framkommer det att det sker olika typer av ordningsstörningar. Det kan exempelvis vara användning av pyroteknik, dåligt språkbruk, utförande av utmaningar som sprids på sociala medier där ungdomar uppmanas till att bruka våld mot varandra, skadegörelse i offentlig miljö och på skolor. En del av de problem som kommun och polis möter kopplat till ungdomar ligger inom ramen för föräldraansvaret.

¹ Rutinaktivitetsteorin – Uppkomsten av brott kan förklaras genom tre sammanfallande faktorer i tid och rum för att ett brott ska kunna begås; ett lämpligt objekt, avsaknad av kapabla väktare, motiverad gärningsperson.

² Broken windows – En trygg och säker miljö är kopplat till ordning och reda. Exempel ett trasigt fönster som inte snabbt åtgärdas sänder signaler till omgivningen att det inte finns kontroll och inte finns någon som bryr sig om området vilket skapar ökad risk för kriminalitet och minskad trygghet.

³ Placemaking – genom att tillvarata platsernas tillgångar och potential i syfte att öka människors välmående och affärsverksamhetens möjligheter skapas en attraktiv och trygg plats vilket innebär en samverkan mellan offentliga och privata aktörer.

Ett strategiskt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

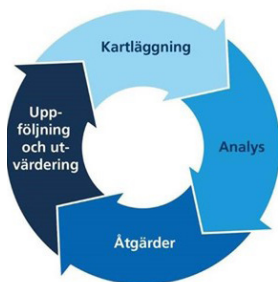
Samverkan i brottsförebyggande arbete innebär att parterna tillför sina specifika resurser, kompetenser och kunskaper för att tillsammans minska sannolikheten för brott och reducera brottslighetens skadeverkningar.

För att bedriva ett lokalt brottsförebyggande arbete är följande samverkansforum viktiga att upprätthålla:

- Trygghetsforum (EST – Effektiv samordning för trygghet)
- SSPF (Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid)
- SIG (Sociala insatsgruppen)
- Styrgrupp för trafiksäkerhet
- Styrgrupp förebyggande ViNR (Våld i nära relation)

I respektive forum ska båda parter representeras. Utöver dessa forum bör kommun och polis, i de fall det är möjligt och lämpligt, samverka i sociala medier, massmedia och på annat sätt där information inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området ska kommuniceras till kommuninvånarna.

Samverkansprocessen utgår från det lokala lägesbilsarbetet och beskrivs i ett kretslopp. De olika stegen är inte exakt avgränsade, och arbetet går inte alltid framåt steg för steg. Ny information eller nya förhållanden kan innebära att tidigare steg behöver göras om och att processen behöver backa.

1. **Kartläggning**, syftar till att se bakom händelsen och noggrant definiera ett specifikt, återkommande problem.
2. **Analys**, genomförs för att få en klar bild av de bidragande orsakerna till problemet.
3. **Åtgärder**, inventeras och genomförs för att avlägsna orsakerna och få tillstånd en minskning av problemet. Det gäller att hitta nya sätt att ingripa tidigare i orsakskedjan så att det blir mindre sannolikt att problemen kommer att inträffa i framtiden.
4. **Uppföljning och utvärdering**, ska belysa hur framgångsrika de genomförda åtgärderna har varit, vilken effekt som har uppnåtts.

LÄGESBILD 2023-2026

**BROTTSFÖREBYGGANDE OCH TRYGGHETSSKAPANDE
ARBETE MELLAN KOMMUN OCH POLIS**

INNEHÅLL

INLEDNING	1
VELLINGE KOMMUN	2
LÄGESBILD SAMVERKANSFORUM	3
TRYGGHETSFORUM	3
STYRGRUPP FÖR TRAFIKSÄKERHET OCH MILJÖ	3
SSPF	4
HÄNDELSERAPPORTERING	
UTIFRÅN TILLBUD OCH ARBETSSKADOR	5
STYRGRUPP VÅLD I NÄRA RELATION	6
ANDTS	7
POLISENS MEDBORGARDIALOGER	8
KOMMUNENS MEDBORGARDIALOGER	8
TRYGGHETSVANDRING	8
NATIONELLA OCH LOKALA MÄTNINGAR & STATISTIK	9
MEDBORGARUNDERSÖKNING 2021	9
NATIONELL TRYGGHETSUNDERSÖKNING 2022	10
POLISENS TRYGGHETSMÄTNING 2022	11
BARN OCH UNGAS UPPVÄXTVILLKOR 2022	12
BROTTSSTATISTIK ÖVER TID	13
LIVSKVALITETSBROTT	14
TRYGGHETSVÄRDARNA	15
KONKLUSION	16
TRYGGHET I OFFENTLIG MILJÖ	16
TRYGGA UNGA	16
AVSLUTNINGSVIS	16

INLEDNING

Följande lägesbild beskriver nuläget i Vellinge kommun och fungerar som ett underlag för att ta fram relevanta och effektiva åtgärder inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen. Lägesbilden har utarbetats av kommun och polis i samverkan med relevanta aktörer och är en sammanställning av information från flera källor. Lägesbilden används som underlag för kommun och polis i det vidare arbetet kring samverkansöverenskommelse och den efterföljande åtgärdsplanen. Utifrån den brottsförebyggande lagen som föreslås träda i kraft 1 juli 2023 kommer lägesbilden och åtgärdsplanen att följas upp årligen och revideras minst vart annat år vid behov. Lägesbild och åtgärdsplan kommer årligen att redovisas i lokala BRÅ, till kommunstyrelsen och till lokalpolisområdeschefen.

Lagen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 vilket bland annat kommer att innebära att kommuner ska arbeta med att kartlägga brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunens geografiska område. Resultatet ska analyseras och sammanställas i en lägesbild.

Med lägesbilden som underlag ska kommunerna ta ställning till behovet av åtgärder för att förebygga brottslighet och formulera detta i en åtgärdsplan. Lägesbilden och åtgärdsplanen ska följas upp minst vartannat år och uppdateras.

En av polisens viktigaste uppgifter är att förebygga och förhindra att brott sker. I polislagens andra paragraf framgår polisens uppdrag kopplat till det brottsförebyggande arbetet. Polisens mål är att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Utöver akuta uppdrag och utredningsverksamhet handlar en stor del av polisens uppgifter om brottsförebyggande arbete. Enligt polisens styrmodell ska huvuddelen av verksamheten utgå från lokala förhållanden och en aktuell lägesbild i lokalpolisområdet. Lokala lägesbilder ska användas i polisens interna verksamhetsplanering och som en del av underlaget för samverkan med kommuner.

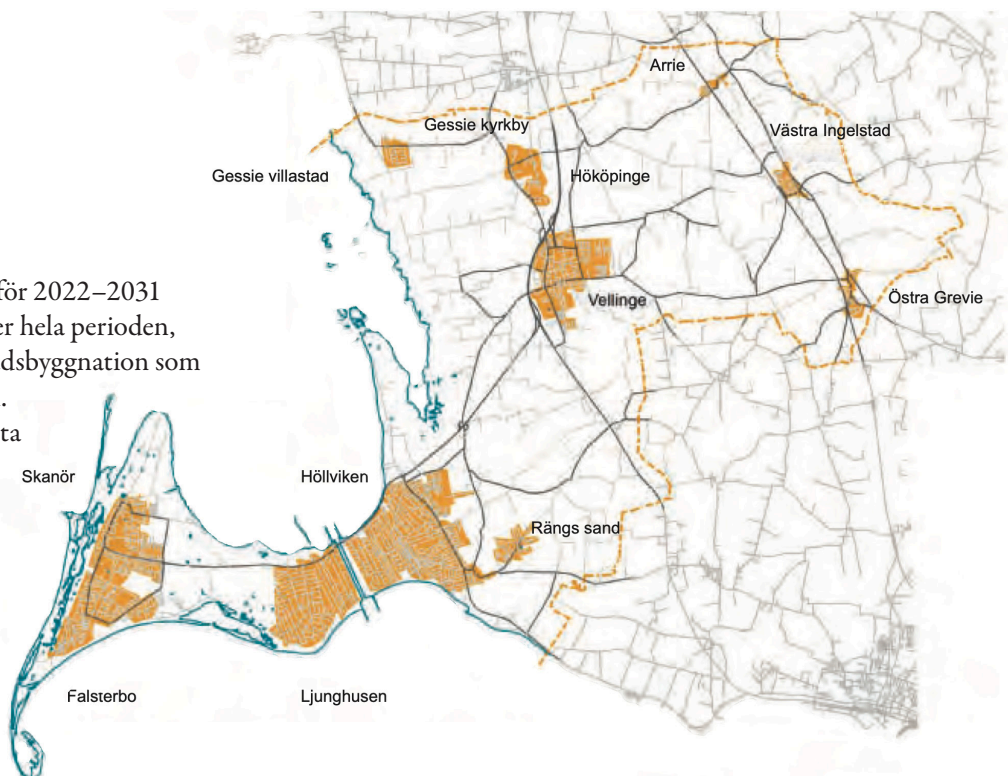
VELLINGE KOMMUN

Vellinge kommun är indelat i fyra kommundelar, Vellinge-Månstorp Räng, Skanör- och Falsterbo, där Rängs kommundel har störst antal invånare. Vellinge kommun har åtta tätorter. Definitionen av tätort innebär att orten ska ha fler än 200 invånare.

Vellinge kommun är en del av arbetsmarknadsregionen Malmö – Lund. Många invånare pendlar till de närliggande städerna men under de senaste 30 åren har inpendlingen till Vellinge, relativt sett, ökat betydligt mer än utpendlingen från Vellinge.

- Höllviken – Ljunghusen – Rängs sand
- Skanör – Falsterbo
- Vellinge
- Hököpinge
- Västra Ingelstad
- Östra Grevie
- Gessie villastad
- Arrie

Befolkningsprognosen för 2022–2031 antas fortsätta öka under hela perioden, främst till följd av bostadsbyggnation som sker i Vellinge kommun. Vellinge är den 9:e största kommunen i Skåne sett till befolkning.

LÄGESBILD SAMVERKANSFORUM

Nedan presenteras vad som framkommit utifrån de forum där kommun och polis samverkar inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

TRYGGHETSFORUM

Trygghetsforumet arbetar utifrån metoden *Effektiv samordning för trygghet* som är ett systematiskt arbetssätt och bygger på kunskapsbaserad brottsprevention. Målet är att minska och förebygga brott och otrygghet genom tidiga insatser när problem uppstår eller är på väg att kunna inträffa.

I trygghetsforum rapporteras det in otrygga händelser så som exempelvis ungdomar som stör den allmänna ordningen, ungdomar som använder pyroteknik och att trafikregler inte efterföljs av allmänheten. I trygghetsforum kan det konstateras att skadegörelse, exempelvis klotter är ett återkommande problem. Den information som framkommer i trygghetsforum förmedlas sedan vidare in i berörd verksamhet och andra samverkansforum så som exempel SSPF och styrgrupp för trafiksäkerhet och miljö.

Via sociala medier sprids utmaningar där barn och unga utmanas till att tänja på gränserna för vad som är accepterat. Exempelvis orsaka översvämningar på toaletter i kommunala fastigheter. Det framkommer att det sker alkohol- och drogförsäljning via sociala medier och de olika chattapparna som idag används av unga. Det finns inga öppna drogcener i Vellinge kommun vilket försvårar det förebyggande arbetet kring droger i offentlig miljö.

Det kan konstateras att de inrapporterade händelserna är centrerade kring Vellinge tätort, Skanör och Höllviken. Följande mönster kan utläsas för både 2021 och 2022.

STYRGRUPP FÖR TRAFIKSÄKERHET OCH MILJÖ.

Riksdagen beslutade 1997 om att det arbete som berör trafiksäkerheten i Sverige skulle ta en ny inriktning. Denna inriktning blev prop. 1996/97:137 eller den så kallade Nollvisionen. Nollvisionen innebär att ett långsiktigt mål satts upp, ett mål där ingen ska skadas allvarligt eller dödas i (väg)trafiken.

Trafiksäkerhet anses handla om objektiv och subjektiv säkerhet. Objektiv säkerhet innebär antal olyckor och skadade personer medan subjektiv säkerhet handlar om upplevelser av risker. Det senare kan handla om både den upplevda olycksrisken och risker som till exempel att råka ut för ett överfall på en gångbana.

Att arbeta systematiskt, strukturerat och mot samma mål innebär att trafiksäkerheten kan förbättras på ett mer effektivt sätt och större framgång kan uppnås. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder för oskyddade trafikanter är prioriterade frågor som återkommande diskuteras i styrgruppen för trafiksäkerhet och miljö, vilket har en direkt påverkan på Vellingebornas säkerhet och trygghet.

I Vellinge kommun år 2019 (innan covid-19 pandemin) visar STRADA statistik noll antal döda i trafiken och sex allvarliga personskadeolyckor. Trafiksäkerheten har varit ett årligt återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning. Resultatet i polisens trygghetsmätning 2022 visar en förbättring jämfört med 2021. Däremot uppger medborgare att de fortfarande upplever problem med buskörning med mopeder och mc. Bilar som kör för fort och trafikregler som inte respekteras visar förbättrat resultat i årets trygghetsmätning.

POLISENS TRYGGHETSMÄTNING

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Bilar kör för fort	53 (2)	48 (2)	51 (2)	51 (2)	54 (3)	52 (2)	54 (3)
Buskörning med mopeder & mc	31 (3)	35 (4)	39 (5)	30 (3)	24 (2)	27 (2)	24 (2)
Trafikregler respekteras inte	30 (2)	32 (3)	34 (3)	36 (3)	34 (3)	31 (2)	33 (3)

Trygghetsmätningen bygger på 37 indikatorer som tillsammans bildar ett problemindex graderat från 0-6 (inom parantes) där värde 2 är ett medelvärde och motsvarar ” Inte särskilt påtagliga problem”. Desto högre värde desto allvarligare upplever de boende att problemet är. Värden utanför parantes är angivna i procent.

SSPF

SSPF är en samverkansmetod på universell, selektiv och individuell nivå, med ungdomsproblematisering som kriminalitet och drogmissbruk i fokus. Målet är att barn och unga ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.

Det operativa arbetet inom ramen för SSPF startade januari 2022. I SSPF-forum tar skolorna del av viktig information som kan ha en direkt påverkan på ungdomarna. Lägesbilder i form av trender och tendenser delas mellan Vellinge kommuns skolor, socialtjänsten, polis och fritidsledare som i sin tur tas vidare in i trygghetsforum i syfte att arbeta förebyggande. Under SSPF diskuteras även uppkomna problem för respektive skola.

De trender och tendenser som påverkar våra ungdomar är bland annat sociala medier som har visat sig ha en stor påverkan på hur barn och ungdomar betar sig.

Det framkommer en problematik kring utmaningar som sprids på sociala medier så som tik tok och snapchat, utmaningar kan bestå av exempelvis att man ska bruka våld mot varandra eller förstörelse i skolmiljö. Det som även lyfts i SSPF-forum är trafikvett, alkohol, droger och vitt snus, högtider och traditioner där alkohol och droger förekommer, användning av vape och lustgas, ungdomar som använder sig av raketer och smällare.

Flera skolor beskriver att det råder en machokultur bland ungdomar och flera beskriver även problem kring normbrytande och gränslösa beteende, exempelvis i form av våldsutövning och dåligt språkbruk. Problematisering skolkfrånvaro, barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF) och en ökning av psykisk ohälsa bland ungdomar är något som skolorna ofta nämner som ett bekymmer.

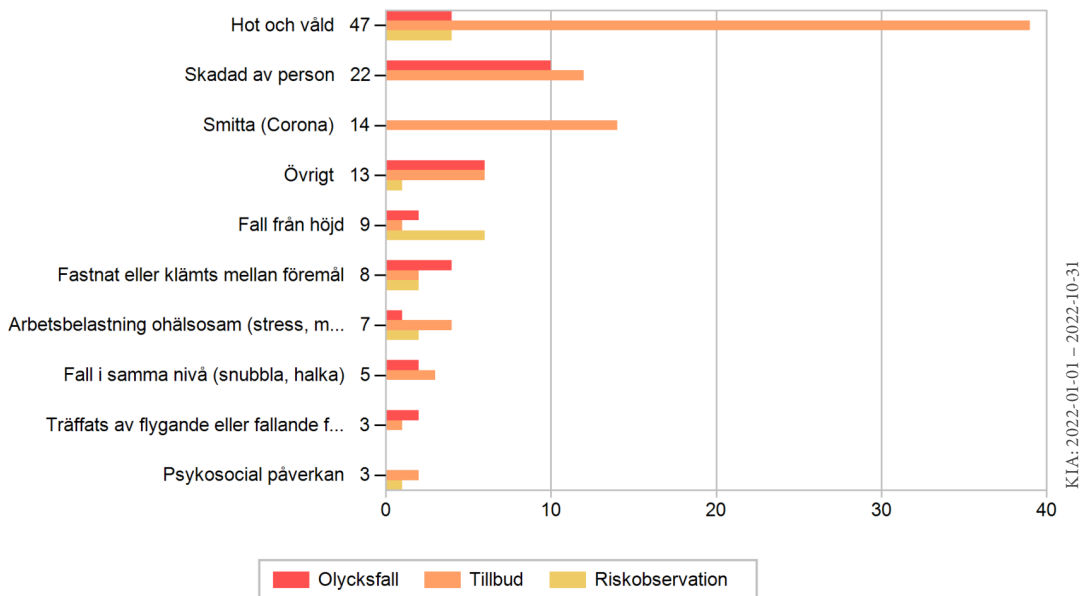
HÄNDELSERAPPORTERING UTIFRÅN TILLBUD OCH ARBETSSKADOR

Utifrån kommunens interna händelserapporterings-system (KIA) rapporterar kommunens medarbetare om bland annat tillbud. Vanligast förekommande skadeorsak eller risk är ofta hot och våld där elev/barn är involverad.

Diagrammet redovisar de vanligast förekommande händelserna. Viktigt att belysa är det mörkertal som förekommer vid tolkning av statistik.

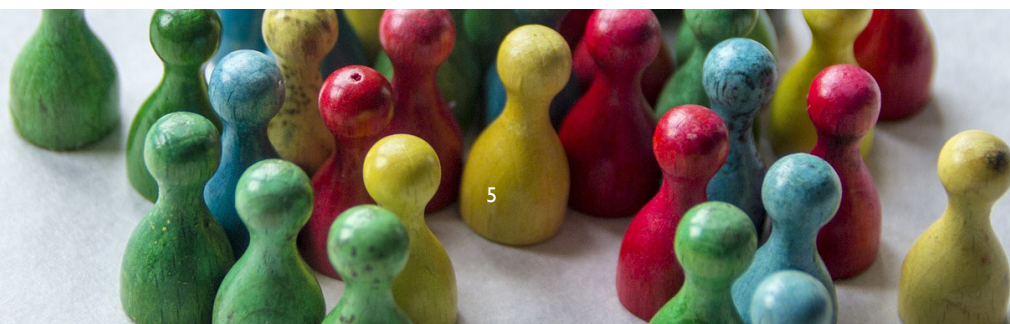
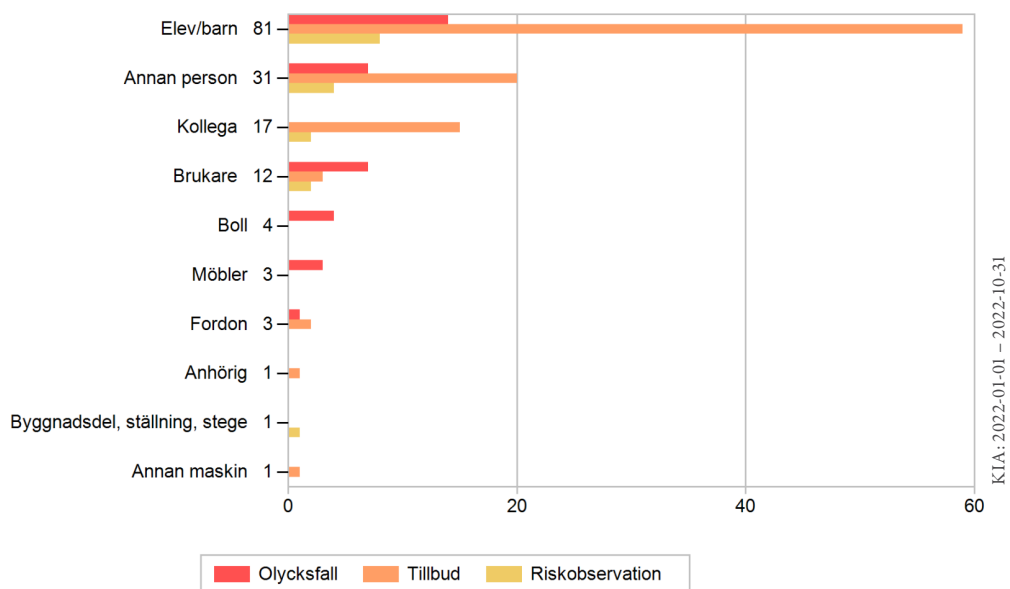
SKADEORSAK/RISK

Diagrammet visar de vanligast förekommande (upp till 10). Antal händelser där det inte är angivet: 34

INBLANDAT OBJEKT/PERSON

Diagrammet visar de vanligast förekommande (upp till 10). Antal händelser där det inte är angivet: 47

STYRGRUPP VÅLD I NÄRA RELATION

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Det ligger i både polisens och kommunens intresse att utveckla samverkansformer och metoder för att nå ett systematiskt förebyggande arbete. Utifrån styrgruppen har det framkommit ett behov av att utveckla det förebyggande arbetet kring våld i nära relation. Våld i nära relation handlar om makt, kontroll, fysiskt och psykiskt våld och är även vanligt i ungas relationer. Det visar bland annat en kortanalys från Brottsförebyggande rådet 2018 där det framkommer att nästan var femte ung person i åldrarna 16–24 år uppger att de utsatts för brott av en nuvarande eller tidigare partner.¹ Ungdomar och särskilt unga vuxna tycks utifrån tidigare forskning vara mer våldsutsatta jämfört med äldre vuxna.²

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Det innebär att stat, region och kommun ska säkerhetsställa de rättigheter som barn har. Staten har det övergripande ansvaret, men det är i kommuner och regioner som de flesta beslut tas i frågor som rör barn och ungdomar. Artikel 19 i barnkonventionen beskriver att alla barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

1 BRÅ, Rapport 6/2018, Brott i nära relationer bland unga

2 BRÅ, Rapport 2021:15 Våld i ungas parrelation

Från och med 1 juli 2021 räknas barn som bevittnat våld mellan närstående som brottsoffer (lagen om barnfridsbrott) i syfte att stärka det straffrättsliga skyddet. Dessa barn löper större risk att drabbas av fysisk och psykisk ohälsa.

För att förhindra det grova våldet att hända måste man agera tidigt, mot det lindriga våldet. En viktig del i det våldspreventiva arbetet handlar om att uppmärksamma och prata om normer och förväntningar som skapar ojämlikhet som i sin tur leder till våld.

Kartläggningen för 2021 i Vellinge kommun visar att det totalt inkommit 133 orosanmälningar gällande våld i hemmet. Siffran har därmed minskat från föregående år då siffran låg på 155 orosanmälningar. Andelen orosanmälningar om våld i hemmet i förhållande till det totala antalet inkomna orosanmälningarna ligger på 15 procent vilket är samma nivåer som både 2019 och 2020. Nationellt sett ligger andelen orosanmälningar som har en anmälningsorsak relaterad till våld i nära relation på 20 procent.³

3 Sammanställning och kartläggning av våld i nära relationer 2021, Dnr: 2022/158

ANDTS

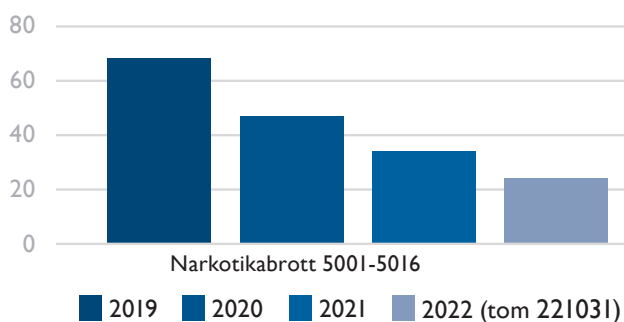
ANDTS, är ett samlingsbegrepp för alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar. Vellinge kommun antog 2022 en drogförebyggande plan vilket presenteras i sin helhet enskilt. Den drogförebyggande planens vision är att:

Vellinge kommun ska vara fri från missbruk och skador av alkohol, tobak och andra droger. Alla unga har rätt till en uppväxt fri från droger.

Ökad drogkonsumtion ökar antalet brott, olycksfall, skador samt konsekvenser såsom beroendeproblematik, psykisk ohälsa och dödlighet. Narkotika har blivit mer lättillgänglig för köparna vilket Brås rapport, *Narkotikamarknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare* visar,¹ denna trend ses även i Vellinge kommun. Under förgående år 2021 konstaterades att ungdomar i Vellinge kommun inte längre uppehåller sig, i samma utsträckning som tidigare, på skolor och förskolor i syfte att bruka narkotika då det inte har hittats lika mycket narkotikarester på dessa platser.

Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (1968:64). När det gäller narkotikabrottslighet är den faktiska brottslighetens storlek svår att mäta eftersom antalet brott beror på de insatser som polisen genomför. Därför bör statistiken ses ur sin helhet kopplat till andra mätningar som genomförs inom kommunens drogförebyggande plan.

NARKOTIKABROTT 2019-2022

Källa: RAR, 2022-10-31

Drogvaneundersökningen som genomförs i Vellinge kommun följer och belyser ungdomars drogvaneundersökningen genomfördes den 28-29 mars i åk 6-9. Åk 2 på gymnasiet hade för låg svarsfrekvens och saknar därför statistik bärighet.

Det som framkommit i drogvaneundersökningen avseende narkotika är sammanfattningsvis:

- Andel pojkar som uppger att de haft lust att prova narkotika har minskat från 19 procent (2020) till 10 procent (2022)
- Andel flickor som uppger att de haft lust att prova narkotika har ökat från 12 procent (2020) till 16 procent (2022)
- Andel elever med annan könstillhörighet som uppger att de haft lust att prova narkotika har ökat från 11 procent (2020) till 33 procent (2022)
- Andelen elever i åk 9 i Vellinge som använt narkotika är högre jämfört med riket.

Det som framkommit i drogvaneundersökningen avseende alkohol och tobak är sammanfattningsvis:

- Den totala alkoholkonsumtionen bland högstadiееlever har minskat. Samtliga årskurser har en minskning av elever som någon gång blivit berusade.
- Andel elever som angett 11 år eller lägre som debutålder för alkohol har ökat från 20 procent (2020) till 28 procent (2022)
- Andel elever som uppger att de får tag på vin genom föräldrar med lov har ökat från 18 procent (2020) till 36 procent (2022)
- Andel elever i årskurs 9 som snusar har minskat hos både pojkar och flickor.
- Andel pojkar som röker har ökat från sex procent (2020) till åtta procent (2022) och är nu över rikssnittet som ligger på 10 procent

¹ BRÅ, Rapport 2021:10, Narkotikamarknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare

POLISENS MEDBORGARDIALOGER

Polisens har genomfört medborgardialoger i Vellinge kommun vid flera tillfällen på olika platser i kommunen, både riktade dialoger i syfte att nå en specifik målgrupp men även allmänna dialoger. Medborgardialogerna visade att medborgarna upplever Vellinge kommun som en trygg och välfungerande kommun att bo, leva och verka i. Medborgare hade synpunkter på följande:

- Bilar som kör för fort
- Mopeder som buskör
- Narkotikaanvändning bland ungdomar

Följande synpunkter framkom på frågan om vad invånarna ville att polisen skulle arbeta med för att minska brottsligheten och öka tryggheten:

- Förebyggande arbete kring narkotika
- Trafikrelaterade problem
- Ungdomar kopplat till ordningsstörningar
- Synlighet

KOMMUNENS MEDBORGARDIALOGER

Kommunen har under 2022 genomfört två fysiska medborgardialoger med direkt fokus på trygghetsfrågor. Under dessa två medborgardialoger deltog trygghetsenheten och kommunstyrelsens ordförande. Medborgardialogerna har genomförts på Toppengallerian i Höllviken och på lilla torg i Vellinge. Medborgardialogerna visade att medborgare upplever Vellinge kommun som en trygg och välfungerande kommun att bo, leva och verka i. Medborgare hade synpunkter på följande:

- Bilar som kör för fort
- Mopeder som buskör
- Ungdomsstök med smällare och fyrverkerier

TRYGGHETSVANDRING

Kommun, polis och relevanta aktörer planerar att genomföra en trygghetsvandring jan 2023.

NATIONELLA OCH LOKALA MÄTNINGAR & STATISTIK

Nedan presenteras de nationella och lokala undersökningar som utgör en viktig del i Vellinge kommuns lokala lägesbild.

MEDBORGARUNDERSÖKNING 2021

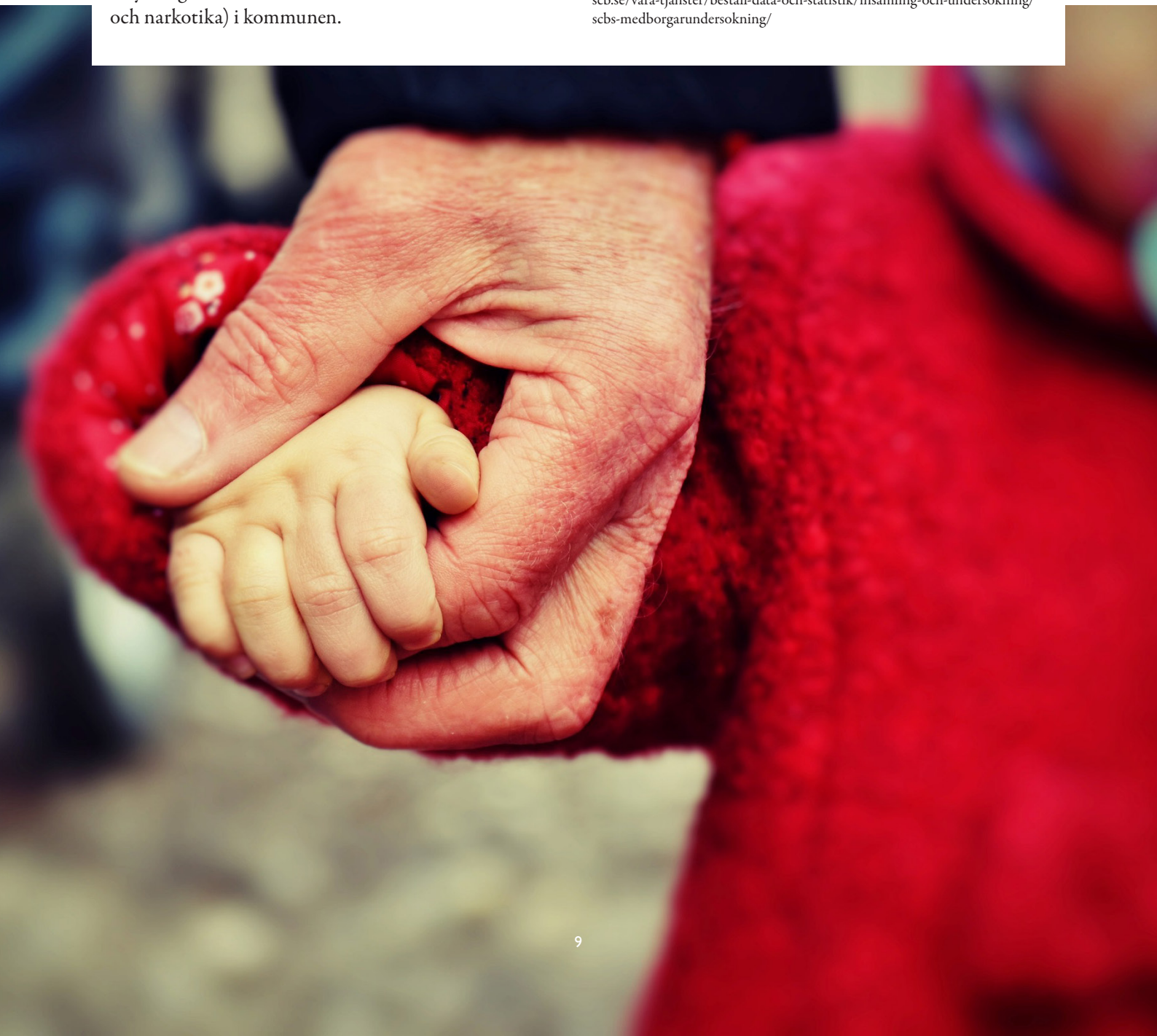
SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning som görs på uppdrag av kommuner för att mäta hur invånarna ser på sin kommun. Undersökningen ger bland annat svar på frågor om hur olika grupper i kommunen uppfattar olika problem och huruvida de känner sig trygga eller oroliga.

I medborgarundersökningen 2021 framkom det att i relation till riket upplever de boende i Vellinge kommun en högre trygghet och mindre orolighet kring olika problem (nedskräpning, skadegörelse, bristande belysning, störande trafik, inbrott och stölder, alkohol och narkotika) i kommunen.

Utifrån de olika problemområdena som undersöks i medborgarundersökningen är det främst identitetsstöld, orolighet kring allvarlig störning så som skogsbrand och översvämning, hur räddningstjänsten fungerar i kommunen, information om samhällsstörningar samt polisens närvaro i kommunen som ligger snäppet sämre i relation till riket.¹

---

1 SCB, 2021, SCBs Medborgarundersökning, hämtad från: <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/insamling-och-undersokning/scbs-medborgarundersokning/>

NATIONELL TRYGGHETSUNDERSÖKNING 2022

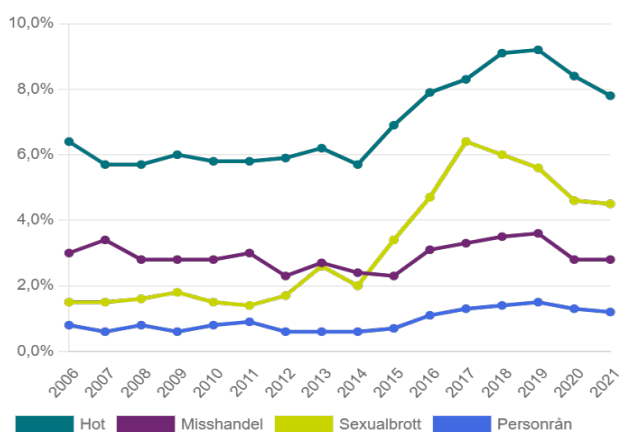
Myndigheten Brå har årligen sedan 2006 genomfört den Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Undersökningen omfattar allmänhetens utsatthet för brott och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Urvalet i undersökningen är slumpmässigt utvalda i åldrarna 16–84 år med 65 000 svarande.

För tredje året i rad minskar den självrapporterade utsattheten för brott mot enskild person och ligger nu på den lägsta nivån sedan 2016. För nästan alla brottstyper har andelen utsatta legat stabilt eller minskat sedan förra året. Det som visat sig öka under tidsperioden är utsatthet för försäljningsbedrägerier. Vad gäller misshandel, personrån och sexualbrott är nivån mer eller mindre densamma 2021 som 2020.

Den nationella trygghetsundersökningen belyser att den självrapporterade utsattheten är generellt störst bland den yngre generationen. Ett exempel som lyft är att 33,7 procent i åldersgruppen 20–24 år har utsatts för brott mot enskild person, jämfört med 7,5 procent i åldersgruppen 75–84 år.

Skillnaden mellan män och kvinnor är störst vid sexualbrott, vilket är det brott som betydligt större andel kvinnor uppger att de utsatts för. De övriga brottstyperna uppger män i större utsträckning utsättas för än kvinnor. Däremot är inte skillnaderna lika stora som de är för sexualbrotten.

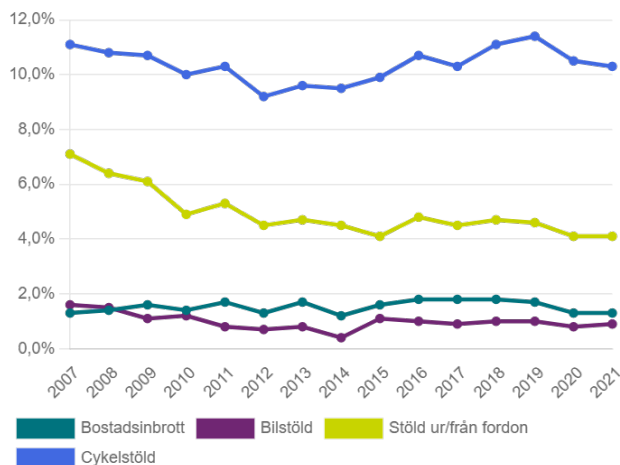
SJÄLVRAPPORTERAD UTSATTHET FÖR OLIKA TYPER AV BROTT MOT ENSKILD PERSON 2006–2021

Självrapporterad utsatthet för olika typer av brott mot enskild person 2006–2021. Andel (%) utsatta av befolkningen (16–84 år). Källa: NTU 2022

Andelen egendomsbrott har minskat om man ser till utvecklingen sedan 2006 och ligger i princip på samma nivåer 2021 (13,1 procent) som 2020 (13,2 procent). Minskningen beror främst på att allt färre drabbas av stöld ur eller från fordon.

SJÄLVRAPPORTERAD UTSATTHET FÖR OLIKA TYPER AV BROTT MOT EGENDOM 2006–2021

Självrapporterad utsatthet för olika typer av brott mot egendom 2006–2021. Andel (%) utsatta hushåll i riket. För 2018 redovisas även skattat antal utsatta hushåll i riket. Källa: NTU 2022

Otrygghet och oro för brott behöver inte stämma överens med faktiskt utsatthet. Otrygghet och oro för brott är svårt att mäta då det är ett komplext och mångfacetterat fenomen. Undersökningen lyfter några viktiga aspekter att ta hänsyn till:

- Kvinnor känner sig mer otrygga än män (35 procent respektive 18 procent).
- Bland män är andelen som känner sig otrygga störst i åldersgrupperna 20–24 år och 75–84 år (21 procent i respektive grupp), och bland kvinnor är andelen som känner sig otrygga i åldersgruppen 20–24 år (47 procent).

POLISENS TRYGGHETSMÄTNING 2022

Polisens trygghetsmätning i Vellinge kommun ger en bild av vilken problematik de boende i Vellinge upplever i sitt bostadsområde. Trygghetsmätningen bygger på 37 indikatorer som tillsammans bildar ett problemindex graderat från 0-6 där värde 2 är ett medelvärde och motsvarar ”Inte särskilt påtagligt problem”. Desto högre värde desto allvarligare upplever de boende att problemet är.

Sedan 2016 har Vellinge kommun genomfört polisens trygghetsmätning. Medborgarna har vid varje mättillfälle uppgett att de har en stark känsla av trygghet. Sammantaget för hela Vellinge kommun redovisar trygghetsmätningen 2022 samma index som fjolårets mätning (1,49). Vellinge kommun är en fortsatt trygg och säker plats att bo, leva och verka i. I resultatet syns en förbättring i sex av indikatorerna och ingen försämring i indikatorer över nivå 2.

Glädjande för hela Vellinge kommun är att det har skett en förbättring av buskörning med mopeder, mc jämfört med fjolårets mätning.

Vellinge kommun har delat upp kommunen i fyra mätområden för att få en mer nyanserad och konkret lägesbild. Dessa mätområden innefattar Höllviken, Skanör/Falsterbo, Vellinge tätort/Hököpinge och Östra Grevie/Västra Ingelstad.

I delområde Höllviken, har det skett en förbättring (1,41) av helheten jämfört med fjolårets mätning (1,43). I resultatet syns det en förbättring i åtta av indikatorerna och en försämring i fyra indikatorer över nivå 2:

- skadegörelse
- bilar som kör för fort
- trafikregler inte respekteras
- andel som uppfattat minst ett problem

Buskörning med mopeder, mc anses ligga kvar på samma nivå som fjolårets mätning och anses fortfarande vara ett mycket påtagligt problem.

I delområde Skanör/Falsterbo, har det skett en marginell försämring (1,73) av helheten jämfört med fjolårets mätning (1,57). De marginella försämringarna som syns i trygghetsmätningen ligger under nivå 2. Två indikatorer ligger kvar på samma nivå som fjolårets mätning på nivå 3:

- skadegörelse
- trafikregler som inte respekteras

Glädjande för Skanör/Falsterbo är att trygghetsmätningen visar att fler medborgare upplever att polisen bryr sig om de lokala problemen.

I delområde Vellinge tätort/Hököpinge, har det skett en förbättring (1,24) av helheten jämfört med fjolårets mätning (1,70). I resultatet syns det en förbättring i 16 av indikatorerna och en försämring i en indikator över nivå 2:

- Under senaste 12 månaderna varit utsatt för fysiskt våld

Glädjande för Vellinge tätort/Hököpinge är att trygghetsmätningen visar en kraftig minskning av buskörning med mopeder, mc och en minskning av ungdomsgång som bråkar och stör ordningen.

I delområde Östra Grevie/Västra Ingelstad, har det skett en marginell försämring (1,43) av helheten jämfört med fjolårets mätning (1,32). De marginella försämringarna som syns i trygghetsmätningen ligger under nivå 2. I resultatet syns det en förbättring i tre av indikatorerna och en försämring i en indikator över nivå 2:

- Konkret känsla av otrygghet kopplat till sportevenemang

Glädjande för Östra Grevie/Västra Ingelstad är att trygghetsmätningen visar en kraftig minskning av bilar som kör för fort och en minskning av andelen som uppfattat minst ett problem i sitt område¹.

¹ Resultat trygghetsmätning 2022. Lokalpolisområde Trelleborg (Kommunerna Trelleborg, Svedala, Vellinge)

BARN OCH UNGAS UPPVÄXTVILLKOR 2022

Länsstyrelsen publicerar årligen en lägesbild av barn och ungas uppväxtvillkor. Barn och ungas välmående påverkar hur de kommer att må och fungera som vuxna. Uppväxtvillkoren har satts i relation till övriga skånska kommuner, och delats upp efter kön. Det är en kvantitativ mätning som bygger på senast offentlig tillgänglig statistik som redovisas per kommun och ska ses som en del av underlaget till den lokala helheten.

Lägesbilden består av 13 uppväxtvillkor som har en stor påverkan på barn och ungas utveckling och som visat sig ha ett samband med barn och ungas risk för:

- Missbruk
- Psykisk och fysisk ohälsa
- Kriminalitet och våld
- Ofullständig skolgång

Ett högt index i mätningen innebär goda förutsättningar och skyddsfaktorer medan lågt index innebär sämre förutsättningar och fler riskfaktorer. För 7 av 13 index har pojkar i Vellinge kommun ett högre värde än snittet för pojkar i Skåne. Pojkar i Vellinge kommun har det högsta värdet i Skåne för låg fattigdom.

För 9 av 13 index har flickor i Vellinge kommun ett högre värde än snittet för flickor i Skåne. Flickor i Vellinge kommun har det högsta värdet i Skåne för välfungerande närsamhälle och goda uppväxtförhållanden inom familjen.

Lägesbilden visar både för flickor och pojkar i Vellinge kommun ett lägre index kopplat till användandet av tobak, alkohol och narkotika jämfört med Skånes övriga kommuner. Det är även här den största könsskillnaden mellan pojkar och flickor i Vellinge kommun finns.

I lägesbilden mäts indexet för prosocialt beteende. Prosocialt beteende handlar om att hjälpa andra, att vara empatisk, att vara osjälvisk och kärleksfull. Indexet för prosocialt beteende i skolan för ungdomar i Vellinge kommun ligger sämre än vad Skånes övriga kommuner gör.¹

¹ Följebrev till lägesbild 2022.pdf (länsstyrelsen.se), 2022-10-18

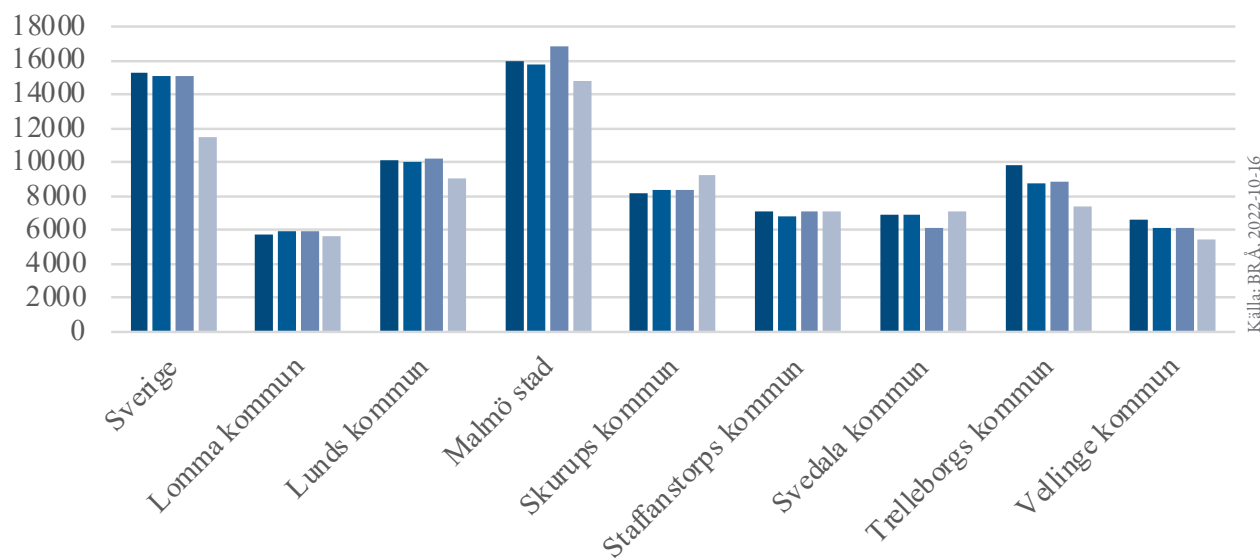

BROTTSSTATISTIK ÖVER TID

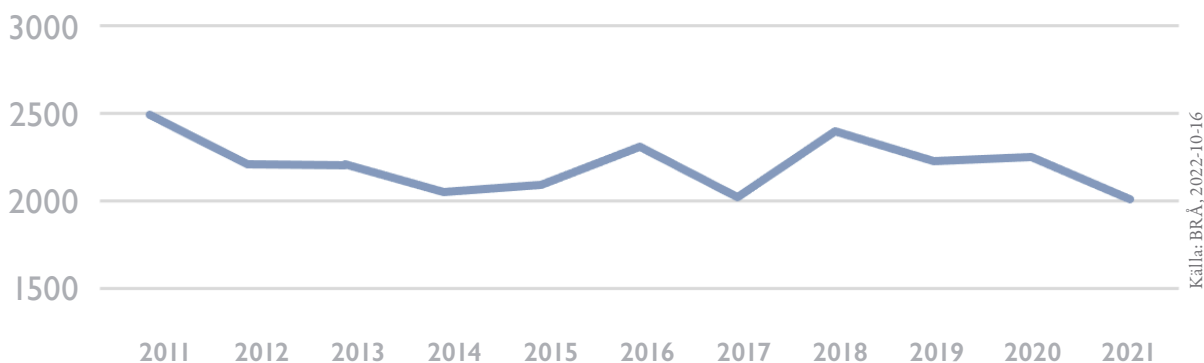
Brottslighetens omfattning och utveckling är svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Utifrån de brott som anmäls är det viktigt att nämna att det kan finnas risk för mörkertal, det vill säga brott som sker men som inte polisanmäls. Benägenheten att anmäla brott kan variera över tid och mellan olika brottstyper. Dock kan man säga att brott där man kan få ut försäkringspengar så som stöld, inbrott har ofta låga mörkertal som är oförändliga över tid. Enligt BRÅ anmäls också oftare grova brott än lindriga brott, brott mellan obekanta anmäls oftare än brott mellan bekanta och brott som sker på allmän plats anmäls oftare än de som sker på privat plats så som i hemmet.

För att komplettera Vellinge kommuns lägesbild har brottsstatistik sammanställts och jämförts med riket och angränsade kommuner. Generellt sett har Vellinge färre anmälda brott än riket och i paritet med våra grannkommuner. Utifrån diagrammet nedan går det att utläsa att Vellinge kommun följer rikets trend utifrån att den anmälda brottsligheten minskat 2021 i jämförelse med 2020.

ANTAL BROTT PER 100 000 AV MEDELFOLKMÄNGDEN

TOTALT ANTAL ANMÄLDA BROTT

I Vellinge kommun har antalet anmälda brott legat på en stabil nivå sett över en tio års period. Det kan konstateras att brottstyper varierar över årstiderna.

Exempelvis går det att utläsa att klotter och skadegörelse ökar under vår och sommar medan inbrotten i bostad ökar under höst och vinter.

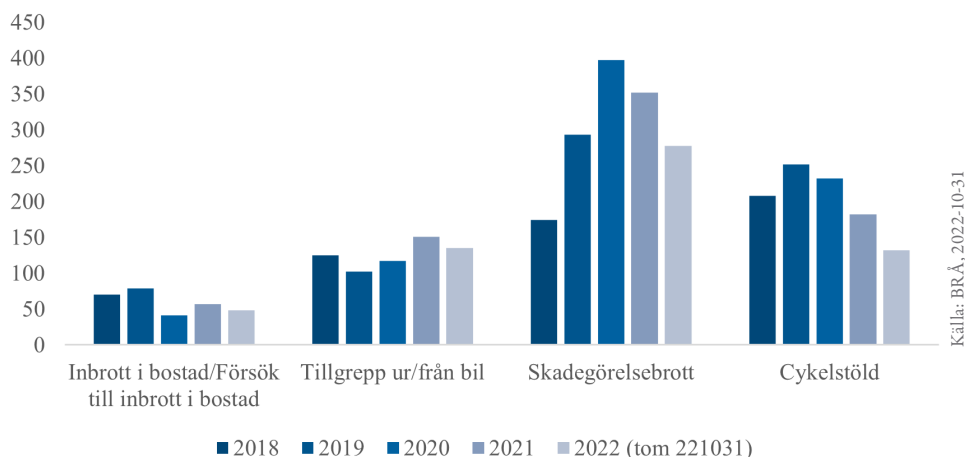

LIVSKVALITETSBROTT

De mest förekommande brotten i Sverige benämns för livskvalitetsbrott.¹ Livskvalitetsbrott brukar inte räknas till de allvarligaste brotten, men medför betydande skador för enskilda och för samhället. Brotten innebär ofta en kränkning av den personliga integriteten och kan skapa otrygghet i samhället.

Livskvalitetsbrotten i Vellinge kommun är lägre jämförelsevis till riket. Däremot är skadegörelsebrotten så som klotter en av de vanligaste livskvalitetsbrotten i Vellinge kommun som polisanmäls.

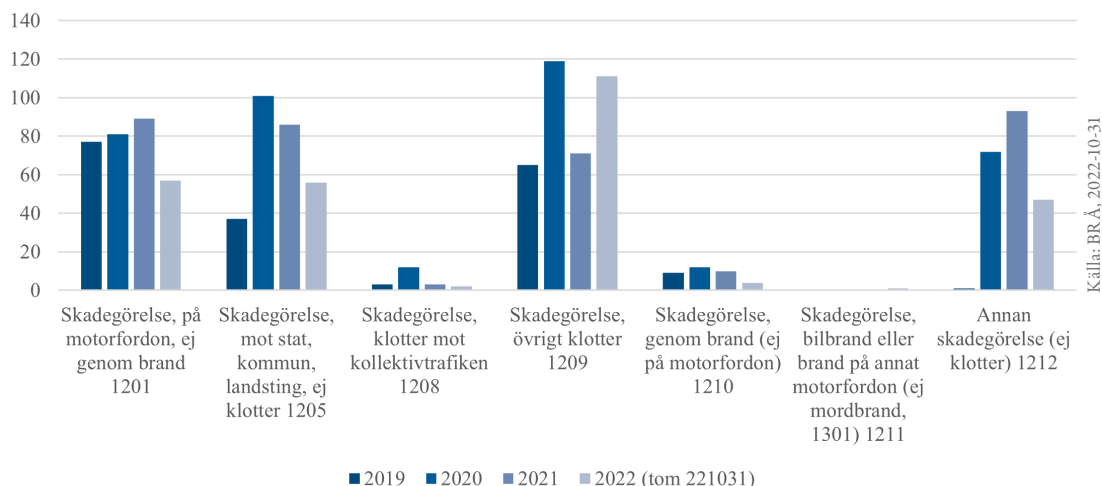
BROTTSSTATISTIK VELLINGE KOMMUN 2018-2022

Skadegörelse är att förstöra eller att skada fast eller lös egendom till men för annars rätt till egendomen. Skadegörelsebrotten är indelade i olika kategorier.

Statistiken visar vilka skadegörelsebrott som sker mest frekvent i Vellinge kommun.

SKADEGÖRELSE PER BROTTSKOD

¹ Livskvalitetsbrott även kallat mängdbrott innefattar brottskategorier så som; stölder till exempel av och ur bilar, cykelstölder, inbrott, skadegörelse, till exempel klotter, bedrägerier, misshandel, olovlig körning och rattfylleribrott.

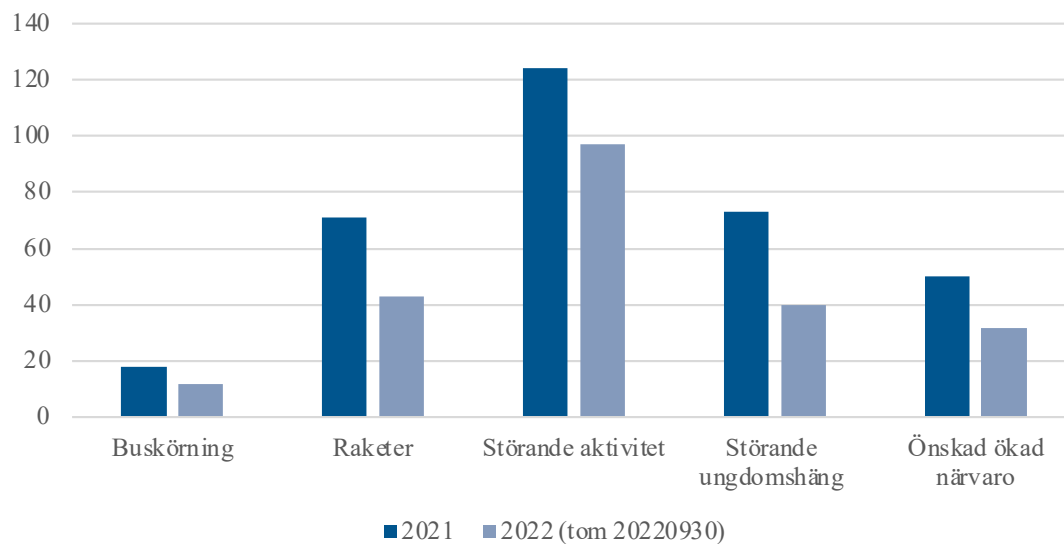

TRYGGHETSVÄRDARNA

Under 2021 och 2022 har Vellinge kommuns trygghetsvårdar hanterat situationer innefattande ordningsstörningar så som raketer och ungdomshäng. Trygghetsvårdarna arbetar händelsestyrt i kommunen och rör sig på strategiska platser för att minska risken för brott och öka tryggheten för medborgare.

Medborgare har inkommit med trygghetstips som utgjort en del av det händelsestyrda arbetet. Platser där ordningsstörningar sker mest frekvent är kopplade till Vellinge centrum, Höllviken och Skanör.

STATISTIK ORDNINGSTÖRNINGAR

Rapporteringssystem trygghetsvårdar: 22-09-30

KONKLUSION

Vellinge kommun är en fortsatt trygg och säker kommun att leva, bo och verka i, vilket konstateras utifrån de olika mätningarna som genomförts. I konklusionen presenteras de fokusområden som är framtagna utifrån Vellinge kommuns lokala lägesbild. Lägesbilden är en sammanställning av kartläggningens resultat som baseras på information genom olika samverkansforum, brottsstatistik, lokala och nationella trygghetsmätningar och medborgar- och medarbetardialoger. Kommun och polis har gemensamt tagit fram två fokusområden att samverka kring inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet:

- Trygghet i offentlig miljö
- Trygga unga

TRYGGHET I OFFENTLIG MILJÖ

Den offentliga miljön har en direkt påverkan på vår trygghet. Genom att arbeta med att skapa hållbara attraktiva, levande, rena och säkra miljöer inklusive trafiksäkerhet och miljö ser kommun och polis till att värna om säkerheten och tryggheten i Vellinge kommun. Platser som gett indikationer på att vara stökiga, nerklottrade, mörka och otrygga behöver tas omhand.

I lägesbilden kan det konstateras att skadegörelse, ordningsstörningar i offentlig miljö och trafikbrott är återkommande problem, vilket framkommer genom statistik och information från de olika samverkansforumen. Bland annat har trafiksäkerheten varit ett årligt återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning och i medborgardialoger. Medborgare uppger att de upplever problem med buskörning med mopeder och mc, bilar som kör för fort, trafikregler inte respekteras, ungdomsstök där smällare och fyrverkerier förekommer.

TRYGGA UNGA

Barn och unga är vår framtid och det förebyggande arbetet är av stor vikt. Vellinge kommun och polis arbetar redan gemensamt kring social prevention där målet är att barn och unga ska ha en utvecklande och trygg uppväxt fri från kriminalitet och missbruk.

Narkotika har blivit mer lättillgänglig vilket Brås rapport, *Narkotikamarknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare* visar, denna trend ses även i Vellinge kommun. Sociala medier, chattappar och internetsförsäljning underlättar för säljare och köpare att komma i kontakt med varandra. I polisens medborgardialoger framkom det att det finns en oro kring ungdomar och narkotikaanvändning. Samverkan kring det drogförebyggande arbetet presenteras i sin helhet i den drogförebyggande planen som antogs 2022.

Länsstyrelsens kommunblad visar för både för flickor och pojkar i Vellinge kommun ett sämre resultat kopplat till användandet av tobak, alkohol och narkotika jämfört med Skånes övriga kommuner vilket även Vellinge kommuns droganeundersökning intygar.

I kommunbladet syns ett sämre resultat för prosocialt beteende för ungdomar i Vellinge kommun jämfört med Skånes övriga kommuner. Prosocialt beteende handlar om förmåga att hjälpa andra, att vara empatisk, att vara osjälvisk och kärleksfull.

I lägesbilden framkommer det att det sker olika typer av ordningsstörningar. Det kan exempelvis vara användning av pyroteknik, dåligt språkbruk, utförande av utmaningar som sprids på sociala medier där ungdomar uppmanas till att bruka våld mot varandra, skadegörelse i offentlig miljö och på skolor. En del av de problem som kommun och polis möter kopplat till ungdomar ligger inom ramen för föräldransvaret.

AVSLUTNINGSVIS

Inom ramen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är samverkan avgörande. Kommun och polis ska gemensamt med andra aktörer arbeta långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Trygghet i offentlig miljö och Trygga unga är de framtagna fokusområdena som Vellinge kommun och polis gemensamt ska arbeta med utifrån den lokala lägesbilden med tillhörande åtgärdsplan.

Åtgärdsplan samverkans- överenskommelse 2023-2026

Inom ramen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är samverkan avgörande. Kommun och polis ska gemensamt med andra aktörer arbeta långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Åtgärdsplanen är framtagen utifrån den lokala lägesbilden. Lägesbilden är en sammanställning av kartläggningens resultat som baseras på information genom olika samverkansforum, brottstatistik, lokala och nationella trygghetsmätningar och medborgar- och medarbetardialoger.

Kommun och polis har gemensamt tagit fram två fokusområden, Trygghet i offentlig miljö och Trygga unga. Det är dessa två områden som ligger till grund för åtgärdsplanen.

Trygghet i offentlig miljö

Den offentliga miljön har en direkt påverkan på vår trygghet. Genom att arbeta med att skapa hållbara attraktiva, levande, rena och säkra miljöer inklusive trafiksäkerhet ser vi till att värna om tryggheten i Vellinge kommun.

I lägesbilden kan det konstateras att skadegörelse, ordningsstörningar i offentlig miljö och trafikbrott är återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning och medborgardialoger. Medborgare uppger att de upplever problem med buskörning med mopeder och mc, bilar som kör för fort, trafikregler inte respekteras och ungdomsstök där smällare och fyrverkerier förekommer.

Teorier så som rutinaktivitetsteorin¹, broken windows² och place-making/platssamverkan³ ligger till grund för arbetet kring situationell brottspreventionen. Arbetet behöver inkludera fler samverkansaktörer så som exempelvis det lokala näringslivet.

---

1 Rutinaktivitetsteorin – Uppkomsten av brott kan förklaras genom tre sammanfallande faktorer i tid och rum för att ett brott ska kunna begås; ett lämpligt objekt, avsaknad av kapabla väktare, motiverad gärningsperson.

2 Broken windows – En trygg och säker miljö är kopplat till ordning och reda. Exempel ett trasigt fönster som inte snabbt åtgärdas sänder signaler till omgivningen att det inte finns kontroll och inte finns någon som bryr sig om området vilket skapar ökad risk för kriminalitet och minskad trygghet.

3 Placemaking – genom att tillvarata platsers tillgångar och potential i syfte att öka människors välmående och affärsverksamhetens möjligheter skapas en attraktiv och trygg plats vilket innebär en samverkan mellan offentliga och privata aktörer.

I. Arbeta med situationell prevention i offentlig miljö

Orsak: Omgivningarna runt omkring oss påverkar hur vi upplever en plats. Det är viktigt att ta hand om de offentliga rum som finns. I takt med att Vellinge kommun växer är det viktigt att redan i planeringsskedet implementera trygghetsaspekter i syfte att förebygga brott och otrygghet.

Platser som gett indikationer på att vara stökiga, nerklottrade, mörka och otrygga behöver tas omhand. I lägesbilden framkommer det att skadegörelse så som klotter är ett återkommande problem i kommunen. Det kan konstateras att det förekommer brister vad gäller anmälningsbenägenheten kopplat till skadegörelsebrott.

Lägesbilden visar att det finns ungdomar i kommunen som smäller fyrverkerier och bangers vilket utgör brott och bryter mot de lokala ordningsstadgorna. Missbruk av fyrverkerier riskerar att orsaka stor skada på människor och egendom.

Åtgärd:

- Implementera BoTryggt2030 i samhällsbyggnadsprocessen i samverkan med relevanta aktörer så som Vellingebostäder
- Kommun, polis och relevanta aktörer ska föra dialog kring möjlighet för eventuell kamerabevakning vid större om- och nybyggnation i offentlig miljö
- Kommun, Vellingebostäder och polis ska arbeta fram en fungerande struktur för trygghetsvandringar, relevanta aktörer ska involveras och trygghetsvandringar ska genomföras vid behov
- Kommun, Vellingebostäder och polis ska besöka, arbeta med dialog och informera verksamheter, företagare och allmänheten om vikten att anmäla klotter och skadegörelse
- Analysera och kartlägga förekomsten av riskfylld hantering och användande av fyrverkerier i syfte att utveckla metoder och arbetssätt för att minska förekomst av det

Effektmål

- Förbättrade helhetsresultat i polisens trygghetsmätning
- Minska förekomst av skadegörelse så som klotter
- Minskat användande av riskfylld hantering av fyrverkerier vilket följs upp genom trygghetstips kopplat till fyrverkerirelaterad ordningsstörning (2021; 71, 2022-10-31: 50)

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Samhällsbyggnadsavdelningen, polis och Vellingebostäder, räddningstjänsten, individ och familj.

2. Trafiksäkerhet och miljö

Orsak: År 1997 tog svenska riksdagen beslutet att Nollvisionen ska vara grunden för trafiksäkerhetsarbetet i Sverige. Nollvisionen innebär att ett långsiktigt mål satts upp, ett mål där ingen ska skadas allvarligt eller dödas i (väg) trafiken.

Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag i Sverige. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Genom att arbeta med säkra skolvägar skapas bättre förutsättningar för att trafikmiljöerna i skolornas närhet ska vara säkra och trygga.

Trafiksäkerheten har varit ett årligt återkommande problem utifrån polisens trygghetsmätning. Resultatet i årets mätning visar en förbättring vad gäller buskörning med mopeder dock upplever medborgare att det fortfarande är ett problem. Polis och kommun behöver gemensamt arbeta förebyggande kring trafiksäkerhet och miljö.

Förbättrad trafiksäkerhet innebär inte bara att färre olyckor inträffar utan även ökad trygghet och trivsel samt en bättre miljö.

Åtgärd:

- Styrgruppen trafiksäkerhet och miljö ska arbeta med trafiksäkerhetshöjande- och hastighetsänkande åtgärder. Utifrån säkra skolvägar ska trafikfarliga passager byggas bort där förbättring av belysning även ingår
- Polis arbetar med synlighet och närvaro i samband med skolstart och informerar kring cykel- och trafiksäkerhet
- Styrgruppen trafiksäkerhet och miljö ska arbeta kommunikativt med kampanjer så som "syns du inte, finns du inte" vilket blir synliggjort på exempelvis kommunens bibliotek och kommunens skolor
- Polis utför trafikkontroller på de vägar som är aktuella utifrån gemensam lägesbild
- Vellinge kommun fortsätter med arbetet av kontinuerliga hastighetsmätningar genom exempelvis slangmätningar och uppsättning av hastighetsdisplayer på kommunala vägar både utifrån rutin och i samverkan med polis

Effektmål

- Minska antal dödade och allvarligt skadade i trafiken. I Vellinge kommun år 2019 (innan covid-19 pandemin) visar STRADA statistik noll antal döda i trafiken och sex allvarliga personskadeolyckor
- Uppnå en positiv förändring av problemindeket i polisens trygghetsmätning kopplat till trafik
- Uppnå en positiv förändring utifrån utvärdering av platser där trafiksäkerhetshöjande åtgärder genomförts

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Styrgruppen för trafiksäkerhet och miljö bestående av trafikingenjör på tekniska, trygghetschef och kommunpolis.

3. Trygghetsforum

Orsak: Trygghetsforum är ett viktigt samverkansforum där interna och externa aktörer möts för att skapa en gemensam lägesbild. Lägesbilden är både kort- och långsiktig och parerar mellan operativa direkta insatser och underlaget för det strategiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Kommun och polis behöver utveckla och skapa tydligare lägesbilder och inkludera fler aktörer för att besluta om gemensamma och effektiva åtgärder.

Åtgärd:

- Utveckla forumets struktur, förtydliga de olika aktörernas roller och säkerställ att rätt aktörer medverkar i forumet
- Delta i samverkansforum över kommungränserna
- Trygghetsvärdar arbetar utifrån fokusområden i samverkan med relevanta aktörer
- Följ utvecklingen av kamerabevakningslagen och arbeta för att komplettera det brottsförebyggande arbetet med kamerabevakning på utsatta platser

Effektmål

- Tydligare lägesbilder ska kunna presenteras
- Rätt åtgärd ska kunna beslutas, följas upp och utvärderas
- Bibehålla och förbättra den konkreta känslan av otrygghet i polisens trygghetsmätning

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Trygghetsforum, Plan- och exploatering och polis.

4. Trygghet, näringsliv och evenemang

Orsak: Ordningsstörningar och brott försämrar inte bara tryggheten och livskvaliteten för de som bor i Vellinge kommun. Att förebygga brott och arbeta trygghetsskapande är något som ligger i allas intresse. Fler aktörer behöver inkluderas i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet så som förenings- och näringslivet.

Åtgärd:

- Inkludera näringslivet i trygghetsforum genom kommunens näringslivsutvecklare för att skapas tydligare och mer kompletta lägesbilder
- Kommun och polis medverkar årligen på informationsträffar för näringslivet
- Kommun och polis ska besöka det lokala näringslivet i syfte att samverka kring hur vi gemensamt kan arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande
- Kommun, räddningstjänst och polis ska genomföra gemensamma tillsynskontroller
- Vid evenemang ska kommun inklusive räddningstjänst och polis vid behov samverka kring evenemangsäkerhet- och trygghetsaspekter

Effekt mål

- Inkludera näringslivet i det brottsförebyggande arbetet och utveckla samverkansformer
- Fungerande samverkan kring evenemang mellan interna och externa aktörer

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Näringsliv och turism, fritid, trygghet, tekniska inklusive räddningstjänsten och polis.

Trygga unga

Barn och unga är vår framtid och det förebyggande arbetet är av stor vikt. Vellinge kommun och polis arbetar gemensamt kring social prevention där målet är att barn och unga ska ha en utvecklande och trygg uppväxt fri från kriminalitet och missbruk.

Narkotika har blivit mer lättillgänglig vilket Brås rapport, *Narkotika-marknader - En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare* visar, denna trend ses även i Vellinge kommun. Sociala medier, chattappar och internetsförsäljning underlättar för säljare och köpare att komma i kontakt med varandra. Serviceinriktade leveransmetoder möjliggör för fler att köpa narkotika utan att upptäckas av rättsväsendet. Utifrån lägesbilden finns det inga öppna drogscener vilket försvårar det förebyggande arbetet kring droger i offentlig miljö. I polisens medborgardialoger framkom det att det finns en oro kring ungdomar och narkotikaanvändning. Samverkan kring det drogförebyggande arbetet presenteras i sin helhet i den drogförebyggande planen som antogs 2022.

I lägesbilden framkommer det att det sker olika typer av ordningsstörningar. Det kan exempelvis vara användning av pyroteknik, dåligt språkbruk, utförande av utmaningar som sprids på sociala medier där ungdomar uppmannas bland annat till att bruka våld mot varandra, skadegörelse i offentlig miljö och på skolor. En del av de problem som kommun och polis möter kopplat till ungdomar ligger inom ramen för föräldraansvaret.

I. Unga i riskzon

Orsak: Den senaste drogvaneundersökning inom ANDTS-arbetet genomfördes under vårterminen 2022 i skolor i Vellinge kommun. Undersökningen påvisar ett mer accepterat förhållningssätt vad gäller alkohol och narkotika. Undersökningen visar även att andelen föräldrar som förser barn och ungdomar med alkohol har ökat. I lägesbilden framkommer det att attityder och beteende hos unga har blivit mer gränslösa och normbrytande.

Länsstyrelsens kommunblad visar för både flickor och pojkar i Vellinge kommun ett sämre resultat kopplat till användandet av tobak, alkohol och narkotika jämfört med Skånes övriga kommuner vilket drogvaneundersökning intygar.

I kommunbladet syns ett sämre resultat för prosocialt beteende för ungdomar i Vellinge kommun jämfört med Skånes övriga kommuner. Prosocialt beteende handlar om förmåga att hjälpa andra, att vara empatisk, att vara osjälvisk och kärleksfull.

Åtgärd:

- Fortsatt arbete kring YAM (Youth Aware of Mental health) i skolor
- Fortsatt arbete kring problematisk skolfrånvaro
- Fortsatt arbete och utveckling av SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) samt upprätta samverkan över kommungränserna
- Arbeta fram en struktur för SIG (social insatsgrupp)
- Kommun och polis ska delta på föräldramöte för vårdnadshavare till barn i årskurs 7 i syfte att informera och medvetengöra föräldrar om barn och ungas tillvaro
- Utveckla fältverksamheten och fritidsgårdsaktiviteterna

Effektmål

- Att tidigt upptäcka ungdomar i riskzon som redovisas genom statistik från SSPF
- Förbättrade resultat i kommande drogvaneundersökning kopplat till alkohol och narkotika
- Redovisa och utvärdera användandet av Ungdomsappen som används av fritidsgårdar

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Trygghet, tekniska, fritid, utbildningsavdelningen
Individ och familj samt ungdomscentralen och polis.

2. Sociala medier

Orsak: Sociala medier är en stor plattform som många barn och unga använder sig av dagligen. Det är en betydelsefull plats där trender och tendenser sprids och där attityder och identiteter formas. Tillvaron på sociala medier och jakten efter likes påverkar alla, men barn är särskilt känsliga. Vad finns det för risker med sociala medier och hur påverkar det ungas psykiska hälsa och hur är det kopplat till händelser som sker i skolan och i den offentliga miljön? I trygghetsforum och i SSPF har det exempelvis framkommit att det sprids utmaningar via sociala medier där man ska bryta mot normer och regler för att publicera det vidare, det har även förekommit information om spridning av bilder som inte är okej att dela. Vad som händer på sociala medier påverkar både ungas mående, den upplevda tryggheten i skolan och i den offentliga miljön.

Åtgärd:

- Polis föreläser om vad som är delbart i kommunens skolor och även på bibliotek där fler målgrupper nås
- Kommun och polis ska arbeta för att kartlägga trender och tendenser, öka kunskapen om sociala medier och arbeta för att minska negativa konsekvenser i skolan, på fritiden och i den offentliga miljön

Effektmål

- Öka barn och ungas kunskap och förståelse kring vad som får delas på internet
- Kommun och polis ska förebygga negativa konsekvenser i skolan och i den offentliga miljön utifrån trender och tendenser på sociala medier

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Trygghetsforum, SSPF och polis.

3. Förebyggande arbete kring brottsutsatta

Orsak: Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Det ligger i både polisens och kommunens intresse att utveckla samverkansformer och metoder för att nå ett systematiskt förebyggande arbete. Utifrån styrgruppen har det framkommit ett behov av att utveckla det förebyggande arbetet kring våld i nära relation. Våld i nära relation handlar om makt, kontroll, fysiskt och psykiskt våld och är även vanligt i ungas relationer. Det visar bland annat en kortanalys från Brottsförebyggande rådet 2018 där det framkommer att nästan var femte ung person i åldrarna 16–24 år uppger att de utsatts för brott av en nuvarande eller tidigare partner. Ungdomar och särskilt unga vuxna tycks utifrån tidigare forskning vara mer våldsutsatta jämfört med äldre vuxna.

Kartläggningen för 2021 i Vellinge kommun visar att det totalt inkommit 133 orosanmälningar gällande våld i hemmet. Siffran har därmed minskat från föregående år då siffran låg på 155 orosanmälningar. Andelen orosanmälningar om våld i hemmet i förhållande till det totala antalet inkomna orosanmälningarna ligger på 15 procent vilket är samma nivåer som både 2019 och 2020. Nationellt sett ligger andelen orosanmälningar som har en anmälningsorsak relaterad till våld i nära relation på 20 procent.

För att förhindra det grova våldet att hända måste man agera tidigt, mot det lindriga våldet. En viktig del i det våldspreventiva arbetet handlar om att uppmärksamma och prata om normer och förväntningar som skapar ojämlikhet som i sin tur leder till våld. Flera skolor beskriver att det råder en machokultur bland ungdomar och flera beskriver även problem kring normbrytande och gränslösa beteende, exempelvis i form av våldsutövning och dåligt språkbruk.

Åtgärd:

- Styrgruppen för våld i nära relation ska utveckla en hållbar struktur för det förebyggande arbetet kring särskilt brottsutsatta genom bland annat utbildningsinsatser inom exempelvis skolan
- Styrgruppen för våld i nära relation ska se över arbetet med huskurage och samverka med relevanta aktörer
- Arbeta med problem kring normbrytande och gränslösa beteende i ungas relationer

Effektmål

- Öka medvetenheten om sambandet mellan lindrigt och grovt våld
- Öka medvetenheten om sambandet mellan destruktiva normer och våld
- Lägre förekomst av bland annat tillbud i kommunens interna händelserapporteringssystem (KIA) där hot och våld förekommit och elev/barn har varit involverat

När

Årlig uppföljning i lokala BRÅ, revidering vart annat år vid behov utifrån den brottsförebyggande lagen.

Vem

Styrgrupp för våld i nära relation, SSPF och polis